

УДК 811.42=03:001.4 (043.2)

Петровська О.А.

Національний авіаційний університет, Київ

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКИХ ТЕРМІНІВ У
СУЧАСНІЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ**

Сьогодні сучасна наука і техніка стрімко розвивається, тому виникає значна необхідність у перекладі великої кількості професійних іншомовних термінів. Термінологію науково-технічної сфери досліджували такі українські науковці-лінгвісти: Бурячко А.А., Грещук В.В., Симоненко Л.О., Родзевич Н.С., Хаютін А.Д., Ходолєєва П.С і інші.

Ця тема є актуальною, оскільки відбувається науково-технічний прогрес суспільства та невпинне поповнення системи термінів мови.

Усі терміни можна поділити на такі групи:

- 1) прості, тобто терміни які складаються з одного слова;
- 2) складні, тобто терміни, що включають два слова і пишуться разом або через дефіс;
- 3) терміни-словосполучення, що мають у своєму складі декілька компонентів [1, с. 69].

Існують різні прийоми перекладу науково-технічної термінології:

а) Трансформації, а саме лексико-семантичні та лексико-граматичні трансформації. Перекладач має зробити влучний вибір прийому перекладу, щоб правильно трактувати значення терміну.

б) Найпопулярнішим прийомом передачі термінів є переклад звикористанням лексичного відповідника. Терміни, які мають відповідники у мові перекладу, мають важливе значення. Вони є опорними поняттями в тексті, від них залежить правильна передача значення інших слів. Наприклад: *der elektrische Ventilator* – *електричний вентилятор, die Maschine* – *машина*.

в) Найпростішим прийомом перекладу термінів вважається транскодування. Транскодуванням можна вважати передачу терміна мови оригіналу по літерах (транслітерація) або по фонемно (транскрипція) алфавітом мови перекладу. Наприклад: *der Laser* – *лазер, der Barometer* – *барометр*.

г) Калькування – це ще один прийом перекладу термінів, а саме переклад слова мови оригіналу відповідниками мови перекладу [1, с. 85]. Цей прийом використовується для перекладу складних термінів. Наприклад: *der Verkaufsleiter* – *менеджер з продажу*.

д) Конкретизація та генералізація. Конкретизація – перекладацький прийом, при якому термін з більш широким змістом перекладається в мові перекладу терміном конкретнішого змісту. Наприклад: *kreisrunde Glasscheibe* – *ліюмінатор (а не кругле вікно)* [2, с.53].

е) Генералізація – це перекладацький прийом, за якого термін з вузьким значенням перекладається терміном з ширшим змістом. Наприклад: *die Dampfmaschine* – паровий двигун (а не парова машина), *Elektromobil* – транспортний засіб (а не електромобіль).

є) Наразі дуже продуктивним є описовий прийом перекладу, оскільки вважається, що наука і техніка Німеччини більш розвинені, ніж українська, і тому в українській мові відсутні відповідники багатьох сучасних німецьких термінів. Цей прийом використовується при перекладі неологізмів, зазвичай вони в лапках, або при відсутності еквіваленту терміна, що перекладається в мові перекладу. Наприклад: *die Abnutzungsrate* – процентні параметри матеріальних і людських витрат під час бойових дій в одиницю часу.

Загалом, перекладач сам обирає прийом перекладу відповідно до термінів, які зустрічаються у тексті перекладу.

Можна зробити висновок, що переклад термінів – це дуже серйозне та відповідальне завдання для перекладача. З огляду на відсутність прямих еквівалентів у мові перекладу перекладач повинен користуватися енциклопедіями та довідниками, щоб правильно передати значення терміну.

Список літератури

1. Комиссаров В.Н. Теоретические основы методики обучения переводу. М.: РЕМА, 1997. – 112 с.

2. Хаит Ф.С. Пособие по переводу технических текстов с немецкого языка на русский: учебное пособие. М.: Высшая школа; ИЦ «Академия», 2001. – 159 с.

*Науковий керівник: Сабітова А.П.,
викладач*

УДК 378.14 (043.2)

Пластун О.В.

*Глухівський національний педагогічний
університет імені О. Довженка, Глухів*

ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВУЗАХ УКРАЇНИ. ЕКСКАРС У ПРОБЛЕМАТИКУ З ТОЧКИ ЗОРУ СТУДЕНТА

Актуальність вивчення іноземної мови в стінах вузів України постає сьогодні як одна з ключових проблем сучасної вищої освіти. Адже у політкультурних умовах сучасного життя будь-яка освічена людина має володіти значним багажем знань, необхідних для повноцінного функціонування у суспільстві [1, с. 106]. Плюралінгвізм є невід'ємною частиною сучасної Європи. У зв'язку з цим, сьогодні знання іноземної мови в системі вищої освіти передбачає все більшу актуальність з боку студентства.

У наші дні у сфері викладання іноземних мов відбуваються істотні

УДК 811.42=03:001.4 (043.2)

Петровська О.А.

Національний авіаційний університет, Київ

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКИХ ТЕРМІНІВ У
СУЧАСНІЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ**

Сьогодні сучасна наука і техніка стрімко розвивається, тому виникає значна необхідність у перекладі великої кількості професійних іншомовних термінів. Термінологію науково-технічної сфери досліджували такі українські науковці-лінгвісти: Бурячко А.А., Грещук В.В., Симоненко Л.О., Родзевич Н.С., Хаютін А.Д., Ходолєєва П.С і інші.

Ця тема є актуальною, оскільки відбувається науково-технічний прогрес суспільства та невпинне поповнення системи термінів мови.

Усі терміни можна поділити на такі групи:

- 1) прості, тобто терміни які складаються з одного слова;
- 2) складні, тобто терміни, що включають два слова і пишуться разом або через дефіс;
- 3) терміни-словосполучення, що мають у своєму складі декілька компонентів [1, с. 69].

Існують різні прийоми перекладу науково-технічної термінології:

а) Трансформації, а саме лексико-семантичні та лексико-граматичні трансформації. Перекладач має зробити влучний вибір прийому перекладу, щоб правильно трактувати значення терміну.

б) Найпопулярнішим прийомом передачі термінів є переклад звикористанням лексичного відповідника. Терміни, які мають відповідники у мові перекладу, мають важливе значення. Вони є опорними поняттями в тексті, від них залежить правильна передача значення інших слів. Наприклад: *der elektrische Ventilator* – *електричний вентилятор, die Maschine* – *машина*.

в) Найпростішим прийомом перекладу термінів вважається транскодування. Транскодуванням можна вважати передачу терміна мови оригіналу по літерах (транслітерація) або по фонемно (транскрипція) алфавітом мови перекладу. Наприклад: *der Laser* – *лазер, der Barometer* – *барометр*.

г) Калькування – це ще один прийом перекладу термінів, а саме переклад слова мови оригіналу відповідниками мови перекладу [1, с. 85]. Цей прийом використовується для перекладу складних термінів. Наприклад: *der Verkaufsleiter* – *менеджер з продажу*.

д) Конкретизація та генералізація. Конкретизація – перекладацький прийом, при якому термін з більш широким змістом перекладається в мові перекладу терміном конкретнішого змісту. Наприклад: *kreisrunde Glasscheibe* – *ліюмінатор (а не кругле вікно)* [2, с.53].